

GAUTENG PROVINCE
EDUCATION
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

VOORBEREIDENDE EKSAMEN

2024

10722

BESIGHEIDSTUDIES
(VRAESTEL 2)

BESIGHEIDSTUDIES V2

10722A

TYD: 2 uur

PUNTE: 150

8 bladsye

X05

More Recourses

[Testpapers.co.za](https://testpapers.co.za)

[Exam Papers](#) / [Study Guides](#) / [Summaries](#) / [Tutoring](#)

[TestpapersPro.co.za](https://testpaperspro.co.za)

[Study Notes](#) / [Quizzes](#) / [Flashcards](#) / [Exam Questions](#)

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. Hierdie vraestel bestaan uit DRIE afdelings en dek TWEE hoofonderwerpe.

AFDELING A: VERPLIGTEND

AFDELING B: Bestaan uit DRIE vrae.

Beantwoord enige TWEE van die drie vrae in hierdie afdeling.

AFDELING C: Bestaan uit TWEE vrae.

Beantwoord enige EEN van die twee vrae in hierdie afdeling.

2. Lees die instruksies vir elke vraag aandagtig deur en neem deeglik kennis van wat vereis word.

Let daarop dat SLEGS die antwoorde op die eerste TWEE vrae gekies in AFDELING B en die antwoord op die EERSTE vraag gekies in AFDELING C nagesien sal word.

3. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is. GEEN punte sal toegeken word vir antwoorde wat verkeerd genommer is NIE.
4. Behalwe waar ander instruksies gegee word, moet antwoorde in volsinne wees.
5. Gebruik die puntetoekenning en aard van elke vraag om die lengte en diepte van 'n antwoord te bepaal.
6. Gebruik die tabel hieronder as 'n riglyn vir punte- en tydtoekenning wanneer jy elke vraag beantwoord.

AFDELING	VRAAG	PUNTE	TYD (minute)
A: Objektiewe tipe vrae VERPLIGTEND	1	30	20
B: DRIE direkte/indirekte tipe vrae KEUSE: Beantwoord enige TWEE.	2	40	70
	3	40	
	4	40	
C: TWEE opsteltipe vrae KEUSE: Beantwoord enige EEN.	5	40	30
	6	40	
TOTAAL		150	120

7. Begin die antwoord op ELKE vraag op 'n NUWE bladsy, bv. VRAAG 1 – nuwe bladsy, VRAAG 2 – nuwe bladsy.
8. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A (VERPLIGTEND)**VRAAG 1**

1.1 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A – D) langs die vraagnommers (1.1.1 tot 1.1.5) in die ANTWOORDBOEK neer, bv. 1.1.6 D.

1.1.1 Thandeka bestuur stelsels en prosedures om die voltooiing van take te verseker. Hierdie stelling verwys na ...

- A mentorskap.
- B bestuur.
- C leierskap.
- D volgelinge.

1.1.2 Ronelle het ... as 'n faktor in haar beleggingsbesluite oorweeg toe sy die gemak en spoed waarteen haar belegging in kontant omgeskakel kan word, beoordeel het.

- A die inflasiekoers
- B belasting
- C likiditeit
- D die opbrengs op belegging

1.1.3 Hierdie beginsel van versekering is van toepassing op korttermynversekering:

- A Indemnifikasie
- B Uiterste goeie trou
- C Versekerbare belang
- D Sekuriteitstelling

1.1.4 'n Verpligting om te werk aan die verbetering van die welsyn van die samelewing staan bekend as sosiale ...

- A belegging.
- B programme.
- C verantwoordelikheid.
- D ontwikkeling.

1.1.5 'n Senior bestuurder oorweeg bestaande alternatiewe en besluit op die beste oplossing. Dit staan bekend as ...

- A kreatiewe denke.
- B probleemoplossing.
- C besluitneming.
- D roetine denke.

(5 x 2) (10)

- 1.2 Voltooi die volgende stellings deur die woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (1.2.1 tot 1.2.5) in die ANTWOORDBOEK neer.

privaat; normering; plakkate; privaatheid; bestorming;
persone; inligting; planeet; persoonlike aanspreeklikheid; strooibiljette

- 1.2.1 Die direkteure van 'n ... maatskappy is gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik vir al die skuld van die maatskappy.
- 1.2.2 Zinandi Handelaars gebruik ... as een van die visuele hulpmiddels om die visie van die besigheid te bevorder.
- 1.2.3 Jahan Vervaardigers belê in volhoubare gemeenskapsprogramme. Dit staan bekend as die ... -element van die drievoudige sleutelaspekte.
- 1.2.4 Ashwin, 'n bestuurder by Delta Vervaardigers, het een van sy werknemers se reg om ... geskend toe hy haar persoonlike probleme sonder haar toestemming bekend gemaak het.
- 1.2.5 Spanlede kom tot 'n ooreenkoms en bereik 'n konsensus tydens die ... stadium van spanontwikkeling. (5 x 2) (10)
- 1.3 Kies 'n beskrywing uit KOLOM B wat by 'n term in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A – J) langs die vraagnommers (1.3.1 tot 1.3.5) in die ANTWOORDBOEK neer, bv. 1.3.6 K.

KOLOM A		KOLOM B	
1.3.1	Multimedia-aanbieding	A	besighede neem mense van verskillende kulturele agtergronde in diens
1.3.2	Vaste deposito	B	luister na sy kritiek sonder om hom te erken
1.3.3	Koöperasies	C	help om terugvoer te gee op vrae van die gehoor
1.3.4	Diversiteit	D	winste word uitsluitlik vir die primêre doel van die organisasie gebruik
1.3.5	Klaer	E	rente word gewaarborg ongeag veranderinge in die ekonomiese klimaat
		F	besighede neem jongmense van verskillende kulturele agtergronde in diens
		G	beperk die tyd van bespreking
		H	rente hang af van die ekonomiese klimaat
		I	voeg spesiale effekte by om inhoud interessant vir die gehoor te maak
		J	winste word gelykop tussen lede verdeel

(5 x 2) (10)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B

Beantwoord ENIGE TWEE vrae in hierdie afdeling.

LET WEL: Dui die VRAAGNOMMER van elke vraag wat jy kies, duidelik aan. Die antwoord op ELKE vraag moet op 'n NUWE bladsy begin, bv. VRAAG 2 op 'n NUWE bladsy, VRAAG 3 op 'n NUWE bladsy.

VRAAG 2: BESIGHEIDSGELEENTHEDE

- 2.1 Noem enige DRIE voorbeelde van korttermynversekering. (3)
- 2.2 Beskryf kortliks die funksies van die Johannesburgse Sekuriteitebeurs (JSE). (6)
- 2.3 Identifiseer die versekeringsbegrippe van toepassing op Troeteldier Versekeraars in ELKE stelling hieronder:
- 2.3.1 Troeteldier Versekeraars het besluit om beskadigde bates te vervang in plaas daarvan om John, die versekerde, te vergoed. (2)
- 2.3.2 John het ingestem om 'n sekere bedrag geld vooraf te betaal toe hy 'n versekeringspolis vir sy besigheidseiendom uitgeneem het. (2)
- 2.4 Verduidelik die voordele van die gebruik van 'n PowerPoint-aanbieding/ dataprojektor as 'n visuele hulpmiddel. (6)
- 2.5 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

THAPELO VERSKAFFERS (TV)

Thapelo Verskaffers is bekend daarvoor dat hulle kwaliteit grondstowwe aan verskeie vervaardigers verkoop. Thandi, 'n bestuurder by Thapelo Verskaffers, het geskikte mense in die regte posisies aangestel om take suksesvol te voltooi. Sy verstaan ook die belangrikheid van persoonlike houding in effektiewe leierskap.

- 2.5.1 Identifiseer die leierskapteorie wat Thandi gebruik. Motiveer jou antwoord deur uit die scenario hierbo aan te haal. (3)
- 2.5.2 Beskryf die rol van persoonlike houding in suksesvolle leierskap. (6)
- 2.6 Bespreek enige TWEE soorte voordele wat deur die Werkloosheids-versekeringsfonds (WVF) uitbetaal word. (6)
- 2.7 Gee aanbieders raad oor areas vir verbetering in hulle volgende aanbieding. (6)

[40]

VRAAG 3: BESIGHEIDSROLLE

- 3.1 Noem enige TWEE tipes onetiese sakepraktyke. (2)
- 3.2 Beskryf kortliks die korrekte prosedure om griewe in die werkplek te hanteer. (6)
- 3.3 Identifiseer die diversiteitskwessies wat deur Phila Ondernemings in ELKE stelling hieronder aangespreek word:
- 3.3.1 Die bestuur van Phila Ondernemings verseker dat Peter en Jane gelyk behandel word in die werkplek. (2)
- 3.3.2 Hulle bied gesubsidieerde etes en kantiengeriewe op hul perseel aan. (2)
- 3.4 Verduidelik hoe besighede *verantwoordbaarheid* as 'n King-kode-beginsel vir goeie korporatiewe bestuur kan toepas. (6)
- 3.5 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

BOA KOMMUNIKASIES (BK)

Boa Kommunikasies het 'n arbeidsmag wat uit 'n paar moeilike werknemers bestaan. Die bestuur van BK praat privaat met hierdie werknemers om nie ander werknemers se aandag af te lei nie. Hulle luister ook na moeilike werknemers, maar stem nie met hulle saam nie. Boa Kommunikasies verskaf riglyne oor hoe werknemers hul gedrag kan verbeter.

- 3.5.1 Haal TWEE maniere aan waarop BK moeilike werknemers in die scenario hierbo hanteer. (2)
- 3.5.2 Bespreek ander maniere waarop BK moeilike werknemers in die werkplek kan hanteer. (4)
- 3.6 Verduidelik die maniere waarop besighede 'n omgewing kan skep wat kreatiewe denke in die werkplek stimuleer. (4)
- 3.7 Bespreek die voordele van die Delphi-tegniek in die oplossing van komplekse besigheidsprobleme. (6)
- 3.8 Beveel maniere aan waarop besighede die omgewing en menslike gesondheid in die werkplek kan beskerm. (6)

[40]

VRAAG 4: DIVERSE ONDERWERPE

BESIGHEIDSGELEENTHEDE

- 4.1 Beskryf kortliks TWEE kenmerke van 'n vennootskap. (4)
- 4.2 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

CALVIN SUPERMARK (CS)

Die eienaar van Calvin Supermark het die besigheidseiendom verseker vir R600 000 by KBY Eiendoms Versekeraars. Die markwaarde van die eiendom was R900 000. 'n Gedeelte van die eiendom is deur sterk storms beskadig, wat R30 000 vir herstelwerk gekos het.

- 4.2.1 Noem die versekeringsklousule wat op CS van toepassing is in die scenario hierbo. (2)
- 4.2.2 Bereken die bedrag wat KBY Eiendom Versekeraars CS sal betaal om skade te dek. Toon ALLE berekeninge. (4)
- 4.3 Verduidelik hoe bestuur kan bydra tot die sukses en/of mislukking van 'n openbare maatskappy. (6)
- 4.4 Stel situasies voor waarin die outokratiese leierskapstyl in die werkplek toegepas kan word. (4)

BESIGHEIDSROLLE

- 4.5 Noem VIER korporatiewe maatskaplike belegging/KSI-fokusareas. (4)
- 4.6 Beskryf kortliks maniere waarop besighede sosiale regte in die werkplek kan bevorder. (4)
- 4.7 Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

BONGA DRUKKERS BEPERK (BDB)

Bonga Drukkers Beperk bied bekostigbare drukkerydienste by verskeie afsetpunte. Die werknemers van BDB neem altyd lang middagetes wat tot 'n afname in produktiwiteit lei.

- 4.7.1 Noem die onprofessionele sakepraktyk wat van toepassing is op die scenario hierbo. (2)
- 4.7.2 Bespreek die maniere waarop professionele, verantwoordelike, etiese en effektiewe sakepraktyke uitgevoer moet word. (6)
- 4.8 Gee besighede raad oor die stappe om konflik in die werkplek te hanteer. (4)

[40]

TOTAAL AFDELING B: 80

b.o.

AFDELING C

Beantwoord enige EEN vraag in hierdie afdeling.

LET WEL: Dui die VRAAGNOMMER van die vraag wat jy kies, duidelik aan. Die antwoord op die vraag moet op 'n NUWE bladsy begin, bv. VRAAG 5 op 'n NUWE bladsy OF VRAAG 6 op 'n NUWE bladsy.

VRAAG 5: BESIGHEIDSGELEENTHEDE (BELEGGINGS: SEKURITEITE)

Baie beleggers belê in voorkeuraandele om die risiko te verminder om hul beleggings te verloor. Hulle verstaan ook die verskille tussen enkelvoudige rente en saamgestelde rente. Verskeie tipes beleggingsgeleenthede stel beleggers in staat om ingeligte beleggingsbesluite te neem. Die Regering/RSA Kleinhandel-spaareffekte is die gewildste vorm van belegging.

Skryf 'n opstel oor beleggingsekuriteite waarin jy die volgende aspekte insluit:

- Beskryf kortliks die regte van voorkeuraandeelhouers.
- Verduidelik die verskille tussen *enkelvoudige rente* en *saamgestelde rente*.
- Bespreek die volgende tipes beleggingsgeleenthede en hul risikofaktore:
 - Gesamentlike fondse/stokvel
 - Skuldbriewe
- Gee beleggers raad oor die impak van die Regering/RSA Kleinhandel-spaareffekte as 'n vorm van belegging.

[40]**VRAAG 6: BESIGHEIDSROLLE (SOSIALE VERANTWOORDELIKHEID, KMV/KSV EN KMI/KSI)**

Daar word van sakeondernemings verwag om programme vir korporatiewe maatskaplike verantwoordelikheid (KMV) en projekte vir korporatiewe maatskaplike investering (KMI) te ontwikkel om sekere sosio-ekonomiese kwessies soos MIV/Vigs en werkloosheid aan te spreek. Daar word ook van hulle verwag om tyd en moeite by te dra om die welstand van hul werknemers te verbeter.

Skryf 'n opstel oor KMV/KSV en KMI/KSI waarin jy die volgende aspekte insluit:

- Bespreek kortliks die verskille tussen *KMV/KSV* en *KMI/KSI*.
- Bespreek die impak van KMI/KSI op besighede.
- Verduidelik maniere waarop besighede MIV/Vigs en werkloosheid as sosio-ekonomiese kwessies kan hanteer.
- Beveel maniere aan waarop besighede tyd en moeite kan bydra om die welstand van werknemers te verbeter.

[40]**TOTAAL AFDELING C: 40****TOTAAL: 150****EINDE**